

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2009/5466
Karar No : 2015/423

REKABET KURUMU
Tarih : 24.07.2015
Sayı : 3414

Davacı : Akmaya Sanayi ve Ticaret A.Ş.

Vekili : Av. Orhan ŞAHİN

Oruçreis Mah. Tekstil Kent Cad. No:12/A, K:27 Esenter/İSTANBUL

Davalı : Rekabet Kurumu

Üniversiteler Mah. 1597. Cad. No:9 Bilkent / ANKARA

Vekili : Av. Nagehan ÖZSEYHAN - Aynı adreste.

Davanın Özeti : Davacı şirkete idari para cezası verilmesine ilişkin 20.05.2009 tarih ve 09-23/491-117 sayılı Rekabet Kurulu (Kurul) kararının; şirkete tek bir eyleminden dolayı iki ayrı ceza verildiği, ilk ceza kararına karşı açılan iptal davasının hâlen Danıştay Onüçüncü Dairesi'nin E:2009/4593 esasına kayıtlı olduğu, varlığı iddia edilen sözleşmelerin Borçlar Kanunu hükümlerine göre geçerli bir sözleşme olarak kabul edilemeyeceği, şirket yetkilileri tarafından düzenlenmediği, geçerli bir sözleşme olmaması nedeniyle 2002/2 sayılı Tebliğ ile getirilen muafiyet sınırlarının da aşılmadığı, kaldı ki sözleşmelerin piyasaya etkilerinin bulunmadığı, bayilere gönderilen liste fiyatlarının tavsiyeden öteye gitmediği, fiyatların piyasa koşullarına göre oluştuğu ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Akmaya San. ve Tic. A.Ş.'nin bayileri ile yapmış olduğu sözleşmelerin, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlâl eden hükümler içerdiği ve anılan teşebbüsün bayilerin satış fiyatlarını belirlemeye yönelik girişimlerinin, rekabeti kısıtlayıcı etki doğuracak nitelikte olduğunun dava konusu Kurul kararıyla tespit edildiği, dava konusu işlemde hukuka aykırı bir yön bulunmadığı, İdari Dava Daireleri Kurulu'nun bozma kararı üzerine dava konusu Kurul kararının tesis edildiği derdestlik veya mükerrer cezalandırmanın söz konusu olmadığı ileri sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Emre Erman'ın Düşüncesi : Davanın reddine karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Keziban Gülcan Kaya'nın Düşüncesi : Dava; Rekabet Kurulu'nun 20.5.2009 tarih 09-23/491-117 sayılı kararının iptali istemiyle açılmıştır.

Akmaya Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin bayileri ile yapmış olduğu bayilik sözleşmelerinin 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'ne aykırı hükümler içerdiği ve bayilere yönelik fiyat tespitine ilişkin uygulamalar ile 4054 sayılı Kanun'un ihlal edildiği iddiası üzerine başlatılan soruşturma sonucu ihlalin varlığının saptanması üzerine dava konusu karar alınmıştır.

Davacı tarafından, şirkete tek bir eyleminden dolayı iki ayrı ceza verildiği, söz konusu ceza kararına karşı açılan iptal davasının halen Danıştay Onüçüncü Dairesi'nin E:2009/4593 esasına kayıtlı olduğu ileri sürülmekte ise de; Rekabet Kurulunun 9.7.2003 tarih ve 03-49/556-241 sayılı kararına karşı açılan davada Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce verilen davanın reddine dair 19.4.2005 tarihli E:2005/133, K:2005/2129 sayılı kararın temyiz edilmesi

T.C.

DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No : 2009/5466

Karar No : 2015/423

üzerine Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu tarafından verilen 29.1.2009 günlü E:2005/2191, K:2009/10 sayılı kararlar, Daire kararının; "soruşturmayı yürüten Kurul üyesinin, soruşturma raporunun oluşturulması aşamasında bulunmak ve raporu imzalamak suretiyle görüşünü önceden oluşturduğu ve açıkladığı dikkate alındığında, aynı üyenin soruşturma raporunun tartışılıp değerlendirilmesinin gerekli olduğu nihai kararın verileceği toplantıya katılıp oy kullanmasının tarafsızlık ilkesine aykırı olduğu" gerekçesiyle bozulması üzerine idare tarafından şekli noksanlığın giderilmesi suretiyle yeniden karar alındığı anlaşılmış olup, mükerrer cezadan ya da derdestlikten söz etmeye olanak bulunmamaktadır.

Öte yandan, yine davacı tarafından ileri sürülen, şirket yetkilileri tarafından imzalanmayan sözleşmelerin geçerliliğinin olmadığı, uygulamaya konulmayan ve sonuç doğurmayan bir sözleşmenin Rekabet Kurumuna bildirilmemiş olmasının yasaya aykırı bir davranış olarak değerlendirilemeyeceği yolundaki iddiaya ise, 4054 sayılı Kanunun 4.maddesinin gerekçesinde belirtilen maddenin amacı bakımından anlaşma, Medeni Hukukun geçerlilik koşullarına uymasa bile tarafların kendilerini bağlı hissettikleri her türlü uzlaşma ya da uyuşma anlamında kullanılmıştır. Anlaşmanın yazılı veya sözlü olmasının önemi yoktur, şeklindeki açıklama karşısında davacı şirketin bayileriyle imzaladığı sözkonusu sözleşmelerin diğer yasalar bakımından geçerlilik şartlarına sahip olup olmaması, sözleşmelerin 4054 sayılı Kanun açısından anlaşma olarak değerlendirilmesine engel oluşturmayacağından itibar edilmemiştir.

Dava konusu idari para cezasının esasına gelince;

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinde, belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu hükme bağlanmıştır.

Dava dosyasının incelenmesinden; ilgili pazarda daha önce yürütülen soruşturma sonucunda rekabet ihlali içeren sözleşmelerini süresi içinde Kuruma bildirmemesi nedeniyle davacı şirkete 29.11.2000 tarih ve 24245 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 27.6.2000 tarih ve 00-24/255-136 sayılı Kurul kararı ile ceza verildiği şirketin soruşturma dönemi sonunda sözleşmelerini Kanun'a uygun hâle getirdiği, 2002 yılının ikinci yarısından itibaren imzalanan sözleşmelerdeki rekabet ihlali içeren hükümlere tekrar yer verildiğinin saptanması üzerine davaya konu kararın alındığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda da belirtildiği gibi, bir anlaşmanın rekabeti bozma, engelleme ya da kısıtlama amacı taşıması veya bu etkiyi doğurabilecek nitelikte olması 4054 sayılı Kanun kapsamında bir ihlalin varlığı için yeterli bulunmaktadır.

Konunun bu açıdan değerlendirilmesi sonucu, Akmaya Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin bayileri ile yapmış olduğu, sözleşmelerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal eden hükümleri içerdiğinin, şirket tarafından bayilere gönderilen yaş maya alış ve satış fiyatlarının

T.C.

DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No : 2009/5466

Karar No : 2015/423

gösterildiği belgeyle bayilerin satış fiyatlarını belirlemeye yönelik girişimlerinin, rekabeti kısıtlayıcı etki doğuracak nitelikte olduğunun tespiti üzerine verildiği anlaşılan dava konusu kararda iptalini gerektirecek hukuka aykırı bir yön görülmemiştir.

Belirtilen nedenle, yasal dayanaktan yoksun bulunan davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü:

Dava, davacı şirkete idari para cezası verilmesine ilişkin 20.05.2009 tarih ve 09-23/491-117 sayılı Kurul kararının iptali istemiyle açılmıştır.

Davacının usule yönelik itirazları yerinde görülmeyerek işin esasına geçildi;

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinde, "Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır.

Bu hâller, özellikle şunlardır:

- Mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kâr gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi,
- Mal veya hizmet piyasalarının bölüşülmesi ile her türlü piyasa kaynaklarının veya unsurlarının paylaşılması ya da kontrolü,
- Mal veya hizmetin arz ya da talep miktarının kontrolü veya bunların piyasa dışında belirlenmesi,
- Rakip teşebbüslerin faaliyetlerinin zorlaştırılması, kısıtlanması veya piyasada faaliyet gösteren teşebbüslerin boykot ya da diğer davranışlarla piyasa dışına çıkartılması yahut piyasaya yeni gireceklerin engellenmesi,
- Münhasır bayilik hariç olmak üzere, eşit hak, yükümlülük ve edimler için eşit durumdaki kişilere farklı şartların uygulanması,
- Anlaşmanın niteliği veya ticari teamüllere aykırı olarak, bir mal veya hizmet ile birlikte diğer mal veya hizmetin satın alınmasının zorunlu kılınması veya aracı teşebbüs durumundaki alıcıların talep ettiği bir malın ya da hizmetin diğer bir mal veya hizmetin de alıcı tarafından teşhiri şartına bağlanması ya da arz edilen bir mal veya hizmetin tekrar arzına ilişkin şartların ileri sürülmesi..." hükmüne yer verilmiştir.

Bu hükümlerle, belirli bir mal ve hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma veya kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı bulunarak açıkça yasaklanmıştır.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2009/5466
Karar No : 2015/423

Anılan Kanunun olay tarihinde yürürlükte bulunan 16/2. maddesinde ise; bu Kanunun 4. maddesinde yasaklanmış olan davranışları gerçekleştirdiği sabit olanlara kanun maddesinde belirtilen miktardan aşağı olmamak üzere, ceza verilecek teşebbüs niteliğindeki gerçek ve tüzel kişiler ile teşebbüs birlikleri ve/veya bu birliklerin üyelerinin bir yıl önceki mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayrisafi gelirinin yüzde onuna kadar para cezası verileceği belirtilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden; Akmaya Sanayi ve Ticaret A.Ş'nin bayileri ile yapmış olduğu bayilik sözleşmelerinin 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'ne aykırı hükümler içerdiği ve bayilere yönelik fiyat tespitine ilişkin uygulamalar ile 4054 sayılı Kanun'un ihlal edildiği iddiası üzerine başlatılan soruşturma sonucu; davacı şirketin bayileri ile yapmış olduğu bayilik sözleşmelerinin 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'ne aykırı hükümler içerdiğinden bahisle Rekabet Kurulu'nun 01.08.2002 tarih ve 02/46 sayılı kararıyla davacı şirket hakkında soruşturma açıldığı, davacı şirket tarafından 23.04.2002 tarihinden sonra bayiler ile yaptığı standart sözleşmelerde değişiklik yapılarak, yeni sözleşmelerin uygulanmaya başlandığının önaraştırma döneminde tespit edildiği, Akmaya San. A.Ş. ile bayilerinden Turgut Nakliyat ve Gıda-İlhan Soyumtürk arasında 14.5.2002 tarihinde 1 yıl süreyle geçerli olacak şekilde imzalanan bayilik sözleşmesinin 4. maddesi ile sözleşmenin bitiminden sonra belli bir dönem için bayiye rekabet yasağı getirildiği, yine sözleşmenin 12/d maddesiyle bayinin satış fiyatının sağlayıcı konumundaki davacı şirket tarafından belirlendiği, davacı şirketten elde edilen diğer sözleşme örneklerinden Sezmez Ticaret- Ziya Sezmez ile 30.5.2002 tarihinde imzalanan bayilik sözleşmesinin de aynı hükümleri içermekte olduğunun görüldüğü, bu durumun söz konusu sözleşmelerin standart nitelikte olduğunu gösterdiği, bu hükümlerin sözleşmeyi 2002/2 sayılı Tebliğ'in tanıdığı grup muafiyeti kapsamı dışına çıkardığı, ayrıca yerinde incelemelerde tespit edilen ve Akmaya A.Ş. tarafından bayiye gönderilen 25.10.2001 tarihli yazıda, 26.10.2001 tarihinden itibaren uygulanacak olan yaş hamur mayası satış fiyatları gösterilerek, hem Akmaya A.Ş.'nin bayilere satış fiyatına hem de bayilerin satış fiyatına yer verildiğinin görüldüğü, bu belgeden, 26.10.2001 tarihinden itibaren Akmaya A.Ş.'nin bayi satış fiyatlarını belirlediğinin ve bayilere bildirildiğinin anlaşıldığı, dolayısıyla davacı şirketin grup muafiyeti tebliğlerine uyumlu hâle getirdiği bayilik sözleşmelerini değiştirerek bayilerinin satış fiyatını belirlemeye yönelik girişimlerini artırdığının görüldüğü, 1997/3 ve 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamına girmeyen sözleşmelerin, içerdikleri rekabet kısıtlamaları nedeniyle, 4054 sayılı Kanun'un 10. maddesi uyarınca yapıldıkları tarihten itibaren bir ay içinde Kurul'a bildirilmesi gerekirken, yukarıda sözü edilen sözleşmelerin akdedilmesinden itibaren bir aylık süre içerisinde Rekabet Kurulu'na bu konuda herhangi bir başvuruda bulunulmadığının da tespit edildiği, Kurul'un soruşturma kararı çerçevesinde davacı şirkette yapılan incelemede sözü edilen iki sözleşme ile aynı hükümleri içeren çok sayıda bayilik sözleşmesine soruşturma döneminde de rastlandığı, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırı hükümler taşıyan ve 2002/2 sayılı Tebliğ'de izin verilenlerin ötesinde rekabet kısıtlamaları içeren söz konusu

T.C.

DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE

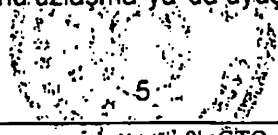
Esas No : 2009/5466

Karar No : 2015/423

sözleşmelerden, farklı tarihli 18 adet sözleşmenin, şirketin evrak arşivinde "bayi sözleşmeleri" adı altında bulunan dosyasından örnekleme yoluyla alınarak Kurul kararına dayanak yapıldığı, şirketin bayilerle imzalamış olduğu sözleşmelerde mevcut olan rekabet kısıtlamalarının şu anda piyasa üzerinde genel olarak uygulama alanı ve etkisinin bulunmamasının bu hükümlerin Kanun'u ihlâl ettiği gerçeğini değiştirmedeği, söz konusu hükümlerin hâlihazırda rekabeti kısıtlamasa dahi bu etkiyi doğurabilecek nitelikte olduğunun şüphesiz olduğu değerlendirmeleri ve tespitleri yapılarak Rekabet Kurulu'nun 09.07.2003 tarih ve 03-49/556-241 sayılı kararı ile davacı şirketin bayileri ile yapmış olduğu sözleşmelerinin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlâl eden hükümler içermesi ve şirketin bayilerinin satış fiyatlarını belirlemeye yönelik girişimlerinin rekabeti kısıtlayıcı etki doğurabilecek nitelikte olması nedeniyle Kanun'un 4. maddesini ihlâl ettiğine karar verilerek davacı şirkete ve yönetim kurulu üyelerine idari para cezasının verildiği, bu karara karşı açılan davanın Dairemizin 19.04.2005 tarih ve E:2007/133, K:2005/2129 sayılı kararıyla reddedildiği, Dairemizin bu kararının ise Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'nun 29.01.2009 günlü E:2005/2191, K:2009/10 sayılı kararıyla ve "soruşturmayı yürüten Kurul üyesinin, soruşturma raporunun oluşturulması aşamasında bulunmak ve raporu imzalamak suretiyle görüşünü önceden oluşturduğu ve açıkladığı dikkate alındığında, aynı üyenin soruşturma raporunun tartışılıp değerlendirilmesinin gerekli olduğu nihai kararın verileceği toplantıya katılıp oy kullanmasının tarafsızlık ilkesine aykırı olduğu" gerekçesiyle bozulması üzerine, bozma kararında belirtilen hukuka aykırılık giderilmek suretiyle dava konusu Kurul kararının tesis edildiği anlaşılmaktadır.

Belirtilen çerçevede, davacı şirketin bayiler ile yaptığı sözleşmelerde, 2002/2 sayılı Tebliğ ile izin verilen nitelikte herhangi bir gerekçe olmaksızın, bayiye rekabet etmeme yükümlülüğünün getirilmesinin; sözü edilen sözleşmeleri 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyeti kapsamı dışına çıkarması, yine sözleşmelerin 12/d maddesiyle bayinin satış fiyatının sağlayıcı konumdaki davacı şirket tarafından belirlenmesinin; 2002/2 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinde alıcının yeniden satış fiyatını belirleme serbestisinin engellenmesi amacını taşıyan sınırlamaları içeren dikey anlaşmaların, Tebliğ ile tanınan muafiyetin dışında kalmasına neden olacağına anlaşılmaması karşısında, Rekabet Kurulu'nca bayilerle yapılmış sözleşmelerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlâl eden hükümler içerdiğinden ve davacı şirketin bayilerin satış fiyatlarını belirlemeye yönelik girişimlerinin, rekabeti kısıtlayıcı etki doğurabilecek nitelikte olduğundan bahisle, Kanun'un 4. maddesini ihlâl ettiği kabul edilerek, usulüne uygun olarak yürütülen soruşturma sonucunda davacı şirkete Kanun'un 16. maddesi uyarınca idari para cezası verilmesinde hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Davacı tarafından ileri sürülen, şirket yetkilileri tarafından imzalanmayan sözleşmelerin geçerliliğinin olmadığı, uygulamaya konulmayan ve sonuç doğurmayan bir sözleşmenin 4054 sayılı Kanun'a aykırı bir davranış olarak değerlendirilemeyeceği iddiası, rekabet hukuku açısından "anlaşma" kavramının, Medeni Hukukun geçerlilik koşullarına uymasa bile tarafların kendilerini bağlı hissettikleri her türlü anlaşma ya da uyuşma olarak anlaşılması gerektiği, 4054

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2009/5466
Karar No : 2015/423

sayılı Kanun anlamında anlaşmanın yazılı veya sözlü olmasının önemi bulunmadığı açık olduğundan yerinde görülmemiştir.

Öte yandan, davacı tarafından, şirkete tek bir eyleminden dolayı iki ayrı ceza verildiği, söz konusu ceza kararına karşı açılan iptal davasının hâlen Danıştay Onüçüncü Dairesi'nin E:2009/4593 esasına kayıtlı olduğu ileri sürülmekte ise de; Rekabet Kurulunun 9.7.2003 tarih ve 03-49/556-241 sayılı kararına karşı açılan davada Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce verilen davanın reddine dair 19.4.2005 tarih ve E:2005/133, K:2005/2129 sayılı kararın temyiz edilmesi üzerine Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu tarafından verilen 29.1.2009 günlü, E:2005/2191, K:2009/10 sayılı kararla, Daire kararının; "soruşturmayı yürüten Kurul üyesinin, soruşturma raporunun oluşturulması aşamasında bulunmak ve raporu imzalamak suretiyle görüşünü önceden oluşturduğu ve açıkladığı dikkate alındığında, aynı üyenin soruşturma raporunun tartışılıp değerlendirilmesinin gerekli olduğu nihai kararın verileceği toplantıya katılıp oy kullanmasının tarafsızlık ilkesine aykırı olduğu" gerekçesiyle bozulması üzerine idare tarafından bu husus dikkate alınmak suretiyle yeniden karar alındığı anlaşılmış olup, mükerrer cezadan ya da derdestlikten söz etmeye olanak bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle; davanın **REDDİNE**, ayrıntısı aşağıda gösterilen toplam 151,80-TL yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca belirlenen 1.500,00-TL vekâlet ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine, posta gideri avansından artan tutarın kararın kesinleşmesinden sonra istemi hâlinde davacıya iadesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 30 (otuz) gün içerisinde Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'na temyiz yolu açık olmak üzere, 06.02.2015 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye	Üye
Zümrüt	H. Neşe	E. Yücel	Nizamettin	Fatih Mehmet
ÖDEN	SARI	SEYHAN	KALAMAN	ALKIŞ

Yargılama Giderleri _____ :
Başvuru Harcı : 23,90-TL
Karar Harcı : 32,30-TL
YD Harcı : 25,60-TL
Posta Gideri : 70,00-TL
Toplam :151,80-TL

